

Information om särskilt förordnade vårdnadshavare (och förmyndare)

Vem behöver en särskilt förordnad vårdnadshavare?

Om ett barns föräldrar av olika anledningar inte kan ha vårdnad och ta vara på barnets intressen, kan tingsrätten utse en särskilt förordnad vårdnadshavare. Det kan till exempel vara aktuellt om föräldrarna har avlidit, inte bor i Sverige eller om de av olika anledningar inte anses vara lämpliga vårdnadshavare.

Skillnaden mellan vårdnaden och förmynderskapet

En särskilt förordnad vårdnadshavare utses för att i föräldrarnas ställe ansvara för barnets personliga förhållanden tills dess att barnet fyllt 18 år.

Det kan handla om kontakt med skola eller förskola, sjukvård, socialtjänst och andra myndigheter, samt att planera för barnets framtid på längre sikt.

Om tingsrätten inte beslutar något annat blir den särskilt förordnade vårdnadshavaren automatiskt också barnets förmyndare.

Förmynderskapet innebär ett ansvar för alla ekonomiska och rättsliga frågor rörande barnet.

Överförmyndaren är den myndighet som utövar tillsyn över förmynderskapet och socialtjänsten utövar tillsyn över vårdnaden.

Denna information gäller därför enbart ditt uppdrag som särskilt förordnad förmyndare. För att få mer information kring uppdraget som särskilt förordnad vårdnadshavare behöver du kontakta socialtjänsten i Västerås stad.

Ditt ansvar som förordnad förmyndare

Du har ett ansvar för att förvalta barnets eventuella tillgångar och sköta barnets ekonomi. Exempelvis kan det röra sig om följande:

- Ansvara för barnets inkomster och utgifter.
- Redovisa ekonomin varje år till överförmyndaren.
- Ha kontakt med bank och vid behov öppna bankkonton i barnets namn.

- Söka olika bidrag, såsom studie- och barnbidrag.
- Skriva under olika papper och avtal som rör barnet.
- Se till att barnet har lämpliga försäkringar.

Överförmyndaren utövar tillsyn över förmynderskapet och socialtjänsten utövar tillsyn över vårdnaden.

Uppdragets början

Ditt uppdrag börjar samma dag som tingsrätten fattar beslut om att utse dig till särskilt förordnad vårdnadshavare (och förmyndare).

Överförmyndaren skickar ett registerutdrag till dig som fungerar som bevis för att du får företräda barnet. Så snart som möjligt ska du informera viktiga aktörer kring barnet om ditt uppdrag genom att visa upp eller skicka en kopia av registerutdraget. Exempel på aktörer är banken, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, CSN, Skatteverket och socialtjänsten.

Du ska se till att banken spärrar barnets bank- och värdepapperskonton så att inga pengar kan tas ut utan tillstånd från överförmyndaren

(överförmyndarspär). Om barnet behöver pengar för sitt vardagliga behov eller andra viktiga utgifter, kan barnet behöva ett ospärrat transaktionskonto.

Lämna en tillgångförteckning

Överförmyndaren har tillsyn över hur du sköter förmynderskapet. Du ska därför redovisa detta till oss.

Den första redovisningen du gör är en förteckning över barnets tillgångar och skulder per den dag du blev förordnad av tingsrätten. Tillsammans med förteckningen ska du lämna in saldobesked med datumet du blev förordnad som god man samt bevis från banken om vilka konton som är spärrade. Förteckningen lämnar du inom två månader från att du blev förordnad.

Lämna årsräkning

Varje år ska du lämna en årsräkning till överförmyndaren. Du redovisar vilka tillgångar och skulder samt inkomster och utgifter barnet har haft under året. Årsräkningen ska lämnas in före den 1 mars varje år.

Under vissa omständigheter, exempelvis om barnet saknar tillgångar, kan du befrias från att lämna årsredovisning under viss tid.

Det är överförmyndaren som fattar beslut om befrielse och kommer i så fall informera dig om detta.

Arvode

En förordnad förmyndare har rätt till ett skäligt arvode och ersättning för kostnader som uppstått i uppdraget. Beslut om arvode tas av överförmyndaren om förmyndaren begär det. Arvodet för uppdraget i vårdnadsdelen får du däremot från socialtjänsten.

Då måste du ha tillstånd från överförmyndaren

I vissa fall måste du vända dig till överförmyndaren för att få tillstånd att genomföra en åtgärd för barnets räkning. Det gäller dessa åtgärder:

- Köpa eller sälja en fastighet eller bostadsrätt.
- Skriva under ett arvskifte då barn är delägare i ett dödsbo.
- Köpa aktier, kapitalförsäkringar, vissa fonder eller andra placeringar.
- Ta ut pengar från ett konto som är spärrat av överförmyndaren.
- Barnet ska ta ett lån.

Om du ingår dessa typer av avtal för barnets räkning utan tillstånd från överförmyndaren blir de ogiltiga.

Det får en förordnad förmyndare inte göra

- Du får inte skänka bort barnets pengar. Det finns ett gåvoförbud.

- Om barnet ska få ärva tillgångar får du inte avstå arvet till förmån för någon annan.
- Du får inte blanda ihop din egen ekonomi med barnets. Pengar som tillhör barnet ska alltid sättas in på eller överföras till ett konto som barnet är kontohavare för.

Entledigande av förordnad förmyndare

En förordnad förmyndare har rätt att på begäran bli entledigad från förmyndarskapet. Ansökan om entledigande ska lämnas in till tingsrätten i den ort där barnet är folkbokförd.

Uppdraget upphör

Uppdraget som förordnad förmyndare upphör per den dag barnet blir myndig

När ditt uppdrag upphör ska du lämna in en sluträkning inom en månad. Sluträkningen ser likadan ut som årsräkningen men redovisningsperioden skiljer sig åt.